

Research

НОВИ СВЕДЕНИЯ ЗА ПРЕСТОЯ НА ПОЛКОВНИК КАВАРНАЛИЕВ В БЕЛОГРАДЧИК

Б. В. ТОШЕВ

Abstract. Colonel Kavarnaliev was commander of the 15th Infantry Lom Regiment in 1907. His contribution was the establishment of the summer camp of the regiment near Belogradchik. After Belogradchik, Kavarnaliev served in the 5th Infantry Danube Division. On July 23, 1913 in a fight with the Greeks Kavarnaliev was killed.

Keywords: Belogradchik, 15th infantry regiment, summer military camp, Kavarnaliev

В *Белоградчик (минало и настояще)* (1938 г.) Киро Панов (2010) пише:

[М]естността „Прокина“, дето беше лагера на бившия 15-и пехотен Ломски полк, се преименува в „Каварналиева котловина“ на името на бившия през 1907 г. командир на полка подполковник Каварналиев. Той като командир на полка остави незалечими спомени в сърцата на гражданите, офицерското тяло и войниците със своя благ характер и добра душа. Полковник Каварналиев

като командир на 2-а бригада от Балканската дивизия загина геройски в неравен бой с нашите коварни съюзници – гърците.

Полк. Константин Каварналиев (1866-1913)

В един непубликуван ръкопис на поручик Вълчо Тошев, написан през 1973 г., се намират някои нови данни за престоя на подполковник (тогава) Каварналиев в Белоградчик.¹⁾ Този текст е написан като допълнение към една друга статия, публикувана през 1973 г. в Известията на Военно-историческото научно дружество (Рангелов, 1973).

Подполковник Каварналиев (вляво) в летния лагер³⁾

Подполковни Каварналиев пристигнал в Белоградчик на мястото на полковник Абрашев, който бил уволнен в запаса. Веднага Каварналиев огледал околностите на Белоградчик и избрал подходящо място за летен лагер. Старият лагер на полка бил при с. Рупци, но еднообразието на терена не го правили подходящ за тактически и строеви занимания. Белоградчик предлагал отлични възможности с местоположението си и разнообразния терен. Мястото, което било избрано, отговаряло на всички условия – широка поляна сред широколистни гори, в съседство с отлична вода (чешмата в м. „Долня“ и известната чешма „Субашин“, удобна връзка с града (шосе с каменнотрошена настилка) и множество долове, оврази, хълмове, скали, река и т.н. Това място било подарено на полка от общината и още през

пролетта на 1907 г. започнало строителството на новия летен лагер с материала от разрушения лагер при с. Рупци. На 25 юни 1907 г. полкът излязъл на летни занятия в новия лагер и престоял там чак до 20 септември с.г. Минали три месеца в интересни и напрегнати занимания с войници, подофицери и офицери под непосредственото ръководство на полковия командир подполковник Каварналиев. Занятията се водили, както със старите войници, така и с младите войници, като последните били призовани на служба през месец май и уволнени през месец октомври.²⁾ Младите войници имали около 40 дни единично обучение в казармите на полка.

На 15 декември 1907 г. подполковник Каварналиев бил назначен за началник-щаб на 5-а пехотна Дунавска дивизия и на 10 януари 1908 г. той напуснал Белоградчик.

Константин Каварналиев е от гр. Шумен. Завършил е Военното училище в София и е участник в три войни – Сръбско-българската, Балканската и Междусъюзническата война. След Белоградчик Каварналиев е заминал за Русе. През 1916 г. на лобното място, където е загинал със смъртта на героите, части на 9-а пехотна Плевенска дивизия са издигнали монументален паметник⁴⁾, който е взривен и осквернен през 1966 г. В боя Каварналиев е разполагал с оределите 32-и и 42-и пехотни полкове. При поредната атака на гърците сам полк. Каварналиев е оглавил с пушка в ръка контраатаката на българите, при което е бил ранен в града. Раната се е оказала фатална, кръвотечението от нея не могло да бъде спряно, и след няколко часа той починал.

Отивайки в Русе, Каварналиев не е прекъснал връзките си с Белоградчик. На снимката по-долу е Щабът на 5-а пехотна Дунавска дивизия: генерал-майор Павел Христов, началник, полк. Коста Каварналиев, началник-щаб (вдясно), военен инженер капитан Иван Йонков, дивизионен лекар санитарен подполковник Атанас Петров,

дивизионен интендант подполковник Нягул Мръчков. Снимката (ДУ) е пред ресторант „Грозд“ в Белоградчик.

Полагане на основния камък на паметника на Каварналиев⁴⁾

В Белоградчик със Шабана на 5-а пехотна Дунавска дивизия

БЕЛЕЖКИ

1. В. Тошев, Още веднъж за генерал Константин Каварналиев, машинопис, Белоградчик, 1973 г.
2. Тук и по-долу по спомени на Матей Игнатов, б.ж. на гр. Белоградчик, участник в описаните занятия.
3. Снимка от полк. Г. Димитров, внук на капелмайстор Димитров, който също е на снимката.
4. Снимката е от списание „Отечество“, год. III, кн. 32-33, 31 август 1916 г.

ЛИТЕРАТУРА

- Панов, К. (2010). Белоградчик (минало и натоляще). *Венец, 1*, 171-197.
- Рангелов, Л. (1973). Генерал Константин Каварналиев за методите на тактическата подготовка на командния кадър на българската войска в периода 1885-1913 година. *Известия ВИНД, 15*, 227-251.

✉ Professor B.V. Toshev
University of Sofia
1 James Bourchier Blvd.
1164 Sofia, Bulgaria
E-Mail: toshev@chem.uni-sofia.bg

